

Silva Reinvald:

„Nüüd naudin lihtsalt olemist ja puhkamist!”

Endine PERH-i mükobakterioloogia labori bioanalüütik **Silva Reinvald** suundus möödunud aastal pärast 52 laboris töötatud aastat pensionile. Silva meenutab enda karjääri, arutleb laborimediitsiini arengu üle ning seab plaane pensionipõlveks.

Kust oled pärit?

Olen pärit Jõhvis, kus lõpetasin 1969. aastal keskkooli.

Kuidas tekkis idee minna õppima laborandiks?

Minu ema soov oli, et läheksin arstiks, kuid paraku ei õnnestunud mul ülikooli sisse saada. Õnneks võeti samal ajal meditsiinikooli vastu õdesid ja velskreid, seega otsustasin minna hoopis meditsiinikooli ja õppida velskerlaborandiks.

Mida mäletad õpingute ajast?

Kuna õdesid ja laborante võeti vastu juba kaheksanda klassi baasilt, siis oli

mul kui gümnaasiumi lõpetanul esimene õpinguaasta väga kerge. Koolis sai eeskätt õpitud anatoomiat, orgaanilist keemiat, ladina keelt ja põetamist. Meil oli väga tore kursus ja äärmiselt targad õpetajad, keda armastasime ja kartasime samal ajal. Tänu headele õpetajatele ja enesedistsipliinile lõpetasin kooli *cum laude*. Meie kursusest kukus ka palju tüdrukuid välja, kuna see eriala ei olnud kõigile sobiv – kõik käis käsitsi, tähtis oli täpsus ja kannatlikkus. Meie farmakoloogia õppejõud ütles, et kes pole pipetiga hapat suhu tõmmanud, sellest õiget laboranti ei saa!

Kooli kõrvalt läksin kohe tööle sünnitusmajja. Meenub, et sünnitusmajjas

SILVA REINVALD

- 1969 keskkooli lõpetamine Jõhvis
- 1969–1972 Tartu meditsiinikool
- 1973 Vabariiklik Onkoloogia Dispanser Hiiul
- 1984 vanemõde lasteaias
- 1986 Tallinna vereülekandekeskus
- 1999 Kivimäe haigla laboratoorne osakond
- 2001 Põhja-Eesti Regionaalhaigla
- 2002 Põhja-Eesti Regionaalhaigla, juhtivlaborant
- 2007 Põhja-Eesti Regionaalhaigla, tuberkuloosilaborant

CV

Meil oli väga tore kursus ja äärmiselt targad õpetajad, keda armastasime ja kartasime samal ajal. Tänu headele õpetajatele ja enesedistsipliinile lõpetasin kooli *cum laude*.

ei olnud toona lifti, mis tähendas seda, et pidime trepist verejooksuga naisi üles korrustele aitama.

Sinu esimeseks töökohaks sai 1972. aastal vabariiklik onkoloogia dispanser Hiiul. Palun räägi oma tööst ja kolleegidest esimesel töökohal.

Sel ajal käis töö leidmine suuresti tutvuste kaudu ning enamik meditsiinikooli lõpetajaid soovis minna tööle enda

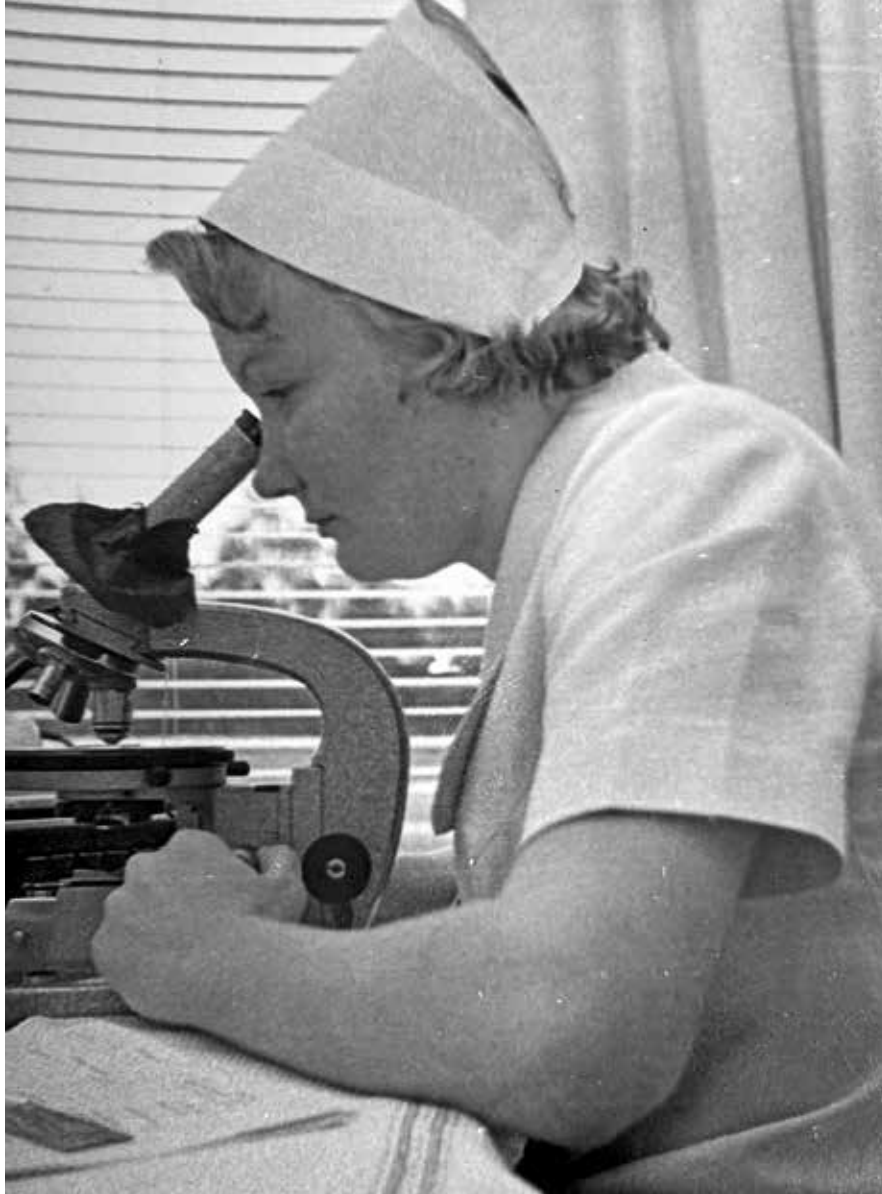
kodulinnadesse. Minule öeldi, et mul on Tallinnas koht onkoloogias. Sel ajal valmis ka ühiselamu ja nii ma kolisin enda elu üle Tallinnasse. Enda kursuselt olin ainukene, kes onkoloogiasse läks. Kuna kliinilises laboris parasjagu kohta ei olnud, pidin minema tsütoloogiasse. Mõtlesin, et vau, mis see võiks olla. Kuna tsütoloogia oli niivõrd uus, hakkasid mind õpetama teadustööd tegevad tohtrid. Tegime günekoloogilisi, rögast, maost ja rinnanäärmost preparaate.

Onkoloogias õppisin ära ka massaaži ja ravivõimlemise. Nii tegime lisaks enda tööle vähihaigetele ka massaaži ja ravivõimlemist. Kusjuures mul on õnnestunud Georg Otsale teha hommikuvõimlemist ja hingamist.

Sellest ajast on mul väga toredad mälestused, kolleegid olid äärmiselt meeldivad ja abivalmid. Selleks ajaks oli mul kaks last, kellele kolleegid aitasid sõimekohtasid saada, ja mulle anti kooperatiivkorterit ostmiseks luba.

Olid vahepeal laboritööst eemal. Mis väljakutsed sind ees ootasid?

Mind kutsuti tööle lasteaeda vane-maks õeks. Tänu sellele töökohale sain ka enda lapsele lasteaiakoha. Kuna ma ei olnud õena töötanud ja ei teadnud täpselt, mis ülesandeid lasteaias õde

4 × ERAKOGU

Onkoloogias.

Onkoloogias 1970. aastate lõpul. Ees vasakult: Virve Lutsepp, Heli Tamm, Galina Vassiljeva, dr Siilivask, Elbe Näär, taga vasakult: Mare Räst, Silva Reinvald, Eha Lepp.

täidab, otsisin üles mõnede lasteaedade õed ja küsisin neilt, mida pean tegema ja kuidas see töö välja näeb. Lasteaias töötasin kaks aastat.

1986. aastal asusid tööle vabariiklikku vereülekandejaama Tallinnas Laial tänaval. Palun meenuta, millised olid su tööülesanded, millised olid töötingimused.

Eeskätt võtsin verd, tegin kliinilist ja biokeemiat ning ühel hetkel hakkasime ka AIDS-i diagnoosima.

Mäletan, et toona oli tööd alati palju, sest inimesed käisid väga palju verd andmas, sest doonorid said selle eest vaba päeva. Üks kiiremaid aegu oli ka 1988. aasta detsembris, mil Armeeniat tabas ränk maavärin, kus hukkus 25 000 inimest ja 150 000 inimest sai raskelt vigastada. Armeenlastele tõttasid

Kivimäe laboris. Ees vasakult: Ilme Salujärv, Salme Hint, Ligita Šemeleva, Klavdia Levina, Jelena Pevtsova, Maaja Kerova, Marta Mitt, taga vasakult: Lilia Aleksejeva, Silva Reinvald, Tatjana Tjutjunnikova, Tamara Bulgakova, Imbi Univer.

appi ka paljud eestlased – koguti annetusi, mindi appi linnu puhastama jne. Meeletult palju oli ka neid inimesi, kes soovis verd annetada.

Tööst meenub veel ka preemiasüsteem. Kui ületasime etteantud plaani, saime tulemuseks preemiat.

1987. aastal kolis vereülekandejaam Ädala tänavale, kus tegutseb tänini Põhja-Eesti Verekeskuse nime all. Millised olid suuremad muutused vereülekandejaamas sinu töötamise ajal?

Töö sisu jäi samaks, kuid muutus see, et ruume tuli juurde. Näiteks oli meil eraldi vere andmise kabinet, kus saime kõik doonorid vastu võtta. Kokku töötas seal juhataja, arst ja kolm laboranti.

1996. aastal kadus verejaamast ära labor. Mina olin viimane, kes sealt ära tuli.

1999. aastal asusid tööle Kivimäe haigla laboratoorsesse osakonda. Millega seal tegelesid?

Kuna Kivimäe haiglast oli äsja üks laborant mikrobioloogiast lahkunud, sain sinna tööle.

Ma ei olnud pärast õpinguid mikrobioloogiaga kokku puutunud, mistõttu tuli mul kodust vanad konspektid üles otsida ja kõik varem õpitu meelde tuletda.

Pärast kahekuulist õnnestunud katsega saingi päriselt sinna jääda ja 2000. aastal sai minust vanemlaborant. Töötasin mikrobioloogia, kliinilise keemia ja tuberkuloosi peal.

Tol ajal oli juba tehnoloogia arenenud ehk töö käis juba masinate abil ja poolautomaatselt. Toona oli haigla all terve Kivimäe tuberkuloosihai gla ja Kose haigla.

2001. aastal moodustati Tallinnas Põhja-Eesti Regionaalhaigla ja juba aasta hiljem tulid sinna laborisse tööle juhtiva vanemlaborandina. Millised olid suuremad väljakutsed vastutaval ametikohal?

Tagantjärele mõtlen, et see oli hulljulge otsus. Õnneks sain väga palju koolitusi, mis aitasid juhtival kohal toime tulla.

Korralikuks pähklaks osutus uute inimeste tööle värbamine. 2000. aastal soovisid noored rohkem saada modelliks või stjuardessiks. Laborandi töö ei tundunud miskipärast atraktiivne.

Käisime ka koolides noori värbamas, kuid Tallinnasse tööle tuleku soovi keegi ei avaldanud. Õnneks saime tänu lehekuulutusele siiski mitu head inimest tööle.

Tunnen, et olen värbamises õnnestunud. Olen rõõmus, et osa nendest töötavad veel siiani laborimeditsiinis.

Sinu juhtimisaega jääb ka Keila ja Kivimäe laborite ühinemine Regionaalhaigla Mustamäe laboriga. Mis tunne sind valdas väiksemate laborite liitmisel, olid ka ise töötanud „väikses laboris“?

Oli unetuid öid ja nutmisi, kuid tulin toime. Suurim väljakutse seisnes selles, et inimesed omavahel kokku viia ja koos töötamine toimima saada.

Hiljem töötasid sama labori mükobakterioloogia laboris bioanalüütikuna. Kuidas on muutunud tuberkuloosi/mükobakterite diagnostika sinu tööajal?

Mikrobioloogias ja tuberkuloosis ei olnud masinaid – kõik puhas käsitöö! Seega kõige suurem muutus on olnud ikkagi tehnoloogia areng. Esimesed automaatsed masinad tulid ju alles 2000. aastal.

Samuti on ajas muutunud töökeskkond. Kui Kivimäel oli meil eraldi tuba, kus külvasime tuberkuloosi, siis nüüd on olemas kapid ja hea ventilatsioon. See tähendab, et me isegi ei pidanud enam maske kasutama.

Kindlasti on ajas ka testide ja uurin-gute tegemine läinud põnevamaks ja ka kiiremaks. Näiteks tulid uued ja kiiremad testid, mille abil sai arstidele varasemast oluliselt kiiremini anda infot, kas patsiendil on haiguse kahtlus või mitte.

Kes on olnud sinu õpetajad-mõjutajad tööelus?

Kindlasti minu kolleegid! Tunnen, et kõik väljakutsed, mis elu on tööalaselt

Kivimäe laboris. Ees vasakult: Silva Reinvald Jelena Pevtsova, taga vasakult: Tamara Bulgakova, Tatjana Tjutjunnikova.

teele veeretanud, olen edukalt läbinud just tänu headele ja toetavatele kolleegidele.

Südame teeb eriliselt soojaks endiste onkoloogia kolleegide peale mõtlemine. Võib-olla just seetõttu, et olime kõik samas vanuses ja klappisime hästi.

Sa oled töötanud kokku 52 aastat meditsiinilaborites. Mis on valitud eriala juures meeldinud, mis pole meeldinud?

Mulle on laboris töötamine väga meeldinud. Võib-olla see töö lihtsalt sobib minu inimtüübile. Ma ei ole kordagi nende aastate jooksul mõelnud, et ma ei taha näiteks pärast nädalavahetust või puhkust tööle minna. Samuti pole ma oodanud pikisilmi pensionit.

Mis on su hobid? Kolleegid on öelnud, et sulle meeldib tegeleda aiatööga ja eksperimenteerida toitudega.

Loen raamatuid, veedan aega oma pere ja sõpradega ning tegelen igapäevaselt oma 13-aastase taksiga, kes vajab palju hoolt ja tähelepanu.

Mulle väga meeldib käia teatris ning kevadest kuni suveni toimetan enda suvilas aias.

Millega plaanid tegeleda pensionipõlves?

Nüüd, kus olen jäänud pensionile, naudin lihtsalt olemist ja puhkamist. Õigupoolest ei ole ma seda kunagi varem korralikult teinud ja täitsa mõnus on!

Kindlasti jätkan oma hobidega tegelemist ja võtan ka plaani sugulaste ja tuttavate külastused üle Eesti. Samuti plaanin pikemalt külastada tütre peret, kes elab Soomes.

Mul on ka unistus – reis Šotimaale! See reis oli mul koos sõbrannaga plaanis ära teha enne koroonaviiruse algust, kuid siis läks kogu plaan luhta. Nüüd vaatame, millal on õige aeg see reis ette võtta.

Korralikuks pähklis osutus uute inimeste tööle värbamine. 2000. aastal soovisid noored rohkem saada modelliks või stjuardessiks. Laborandi töö ei tundunud miskipärast atraktiivne.

ERAKOGU

Viimane tööpäev PERH-is. Esimene rida vasakult: Elena Melnik, Natalia Veretennikova, Silva Reinvald, Tamara Bulgakova, Natalja Metelskaja. Teine rida vasakult: Triin Elmi, Larissa Kuzman, Ilse Roovik, Olga Lobanovitš, Eve Rebase, Jelena Burkovskaja. Kolmas rida vasakult: Tatjana Nikiforova, Marika Jürna-Ellam, Sirje Laks, Olesja Remets, Ivi Pajuste, Sirje Sasi.

Mida soovid öelda noortele kolleegidele, miks tasub tööle tulla laborisse?

Meditisiinis töötamine toob leiva lauale täna, 10, 20 ja ka 30 aasta pärast. Laboris töötamine ei ole kontimurdev, palk on hea ja suureks plussiks on see, et töö kõrvalt on võimalik elada normaalsel pereelul. Usun, et laboritöö sobib eeskätt inimesele, kes ei soovi igapäevast intensiivset suhtlust patsientidega, kes on pigem rahuliku ja kannatliku meelega. 🧡

Küsitles
Britta Sepp

Usun, et laboritöö sobib eeskätt inimesele, kes ei soovi igapäevast intensiivset suhtlust patsientidega, kes on pigem rahuliku ja kannatliku meelega.